

له قوتابخانەى گوندى شهدهلهو ماموستا جهمال

چەند رۆژىك بەرلەدامەزىراندەنم بە ماموستا، بەهيوابووم لەگەل چەند ھاوړپيەكى منداىلى خۇمدا دابمەزىرېم، ئەوھوبو لەرۆژى 1967/2/20 كاتىك موقابەلە كراين بۆ دەستنيشانكردى شوين بۆ دامەزىراندەن له كتيبخانەى گشتى، لەلايەن ليژنەى ميلاك و بەرپز بەرپوهبەرى پەرورەدە، سەرەى موقابەلە بەپيى كۆى نمرەكان بوو، بۆيە من كه (دووم) بووم سەرەتا چووينەژوورەووه گوندى شهدهلەم بەرکەوت، ئەگەر بلييم بەخەويش ناوى (شهدهلەم) بەرگوى نەكەوتبوو راست بوو، بەلام كه هاتمە دەرى، توومەز زۆرکەس بەتەماى شهدهلە بوون، بۆيە كەميك هيوام پەيدا كرد، پاشان خۆم نامادەكرد هەرچەند له دلەراوكيدا بووم، لەوہى نەمدەزانى ماموستاكانى شهدهلە كين و خەلكى شهدهلە چۆن خەلكين، لەلايەك و دوورکەوتنەووم بۆ يەكەمجار له خۆشەويستين كەسم كه داىكم بوو، لەلايەكى ترەو هەرچۆن بوو، رۆژى 1967/2/22 ئۆتۆمبيليكەم گرت كه ناوى شوڤيرەكەى (حاجى عەبدوﻻﻻ) ھۆمەر قەومى بوو لەرېگا حاجى عەبدوﻻﻻ باسى دانىشتوانى شهدهلەى بۆكردم، بە جۆريك خۆم بەغەريب نەدەزانى بەلئى كات ژمير 12ى نيورۆ گەيشتینە شهدهلە لای چاپخانەكەى (شيخ تاليب) لەوى پياويكى هيمنى لەسەرخۆ بەخيرھاتنى كردم بەناوى (شيخ مەحمود مام سەلمان) كەسەقاي قوتابخانەكە بوو، لە رېگا بەرەو مائەكەى كه هەردوو ماموستا جەمال تاهير و ماموستا (جەغفەر فەقى ئەحمەد) لى بوون، ماموستايانى گونەكە بوون، كاك شيخ مەحمود هيئەد باسى ئەو دوو ماموستايەى بۆ كردم، بەراستى خۆشەختى و ئارامى بەمن بەخشى، بۆيە كه گەيشتینە بەرمالەكە، هەردوو ماموستا وەك دوو فریشتەى بەبەزەيى بايان بەسەرمددا كيشاو ماندوويەتى چەند سائەى خويندنيان لەبیر بردمەووه پاش كەميك يەكژمان ناسى، كاك جەمال تاهير بۆى دەرکەوت ئەوہى ئەو بەنيازى بووہ بۆ هاتن، من بووم چونكە بەراستى لەتاقى كەردنەوہيەكى بى نيازدا، توانى لەمن بگات و بزائى كە ھەلويست و بۆچوونى من چيە؟ ئەوسا من و كاك جەمال تاهير بووينە دوو ھاوړپي گيانى بەگيانى ئەوتۆ كە من بى ئەو ھەلەم نەدەكرد، لەبەر ئەم خەسلەتە باشانەى كە لەژيانى رۆژانەى كاك جەمال تاهيردا دەمبيني لەماوہى دووسال ھاوړپيەتى فعلى كەشەو رۆژ بەيەكەوہ بووين، واتە سالى 1967 و سالى 1968 لەوخەسلەتانەش: (ماموستا جەمال تاهير كەسيكى چاوانەترس و بوپرو ئازاو لەسەرخۆ ھيمن و نھينى پۆش بوو بەتوانابوو لەپەيداكردى دۆستايەتى لەبوارى كۆمەلايەتيدا، كاتى قسەى بۆ ھەر كەسيك بگردايە، بەزوترين كات دەيكردە ھاوړپي و ھاوېرى خۆى، چونكە زۆر بەسەليقەو كاراماو كاريگەر بوو) جا ليرەدا، وەك وەفا چەند بەسەرھات و بېرەوھريەك دەخەمە روو، لەوبەسەرھاتانەى بەچاوى خۆم لەم كەلەپياووم بەديكرد:

رۆژيكي ھەينى لەبەھارى سالى 1967دا، دەعوەتى لپيرسراوى عەسكەرى لقى پ.م (3)ى بەتالپوونى (6)ى ھيژى رزگارى كرد، بەناوى كاك (بەكر تەوہكەلى) لە لقەكەى كاك (ئەسەد تەوہكەلى). پاش ناخواردن كاك جەمال گوتى: عەلى گيان لە ھەيوانەكە دابنيشە و باكەس نەيەتە ژوورئ، چەند قسەيەك لەگەل كاك بەكر دەكەم بەلئى پاش دوو سەعات كە هاتنە دەرى كە كاك بەكر زۆر بەگەرمى خواحافيزى كرد، بۆيە گوتم كاك جەمال ئەوہ بۆ كاك بەكر بەمجۆرە خواحافيزى كرد، گوتى: عەلى گيان ھەفت نەبييت، بەيانى تيدەگەى بەلئى بۆ رۆژى دوايى، كاك بەكر لەناو گوندو لەناو لق ھەواليان دەپرسى، ھەتا چەند رۆژيک تپپەرى ئەوسا دەرکەوت كە كاك بەكر پەيوەندى كەردووہ بە ھيژەكانى حزب لە بەكرەجۆو سەنگەرى خەباتى گواستۆتەوہ.

جاری دووهم، رۆژئىكى ھەينى تر بوو كە من و كاك جەمال نەگەرپاينەو ھە بۆ سەلیمانى، بەلگە بۆ بەسەربردنى رۆژئى ھەينى چووينە چاينەكەى گوندو بە دۆمىنە و قسەى خۆش كاتمان بەسەر برد، لەپەر كادىرىكى پارتى بەناوى كاك (عوسمان ھەسارى) ھاتە ناو چاينەو سەلامى كرد، ئىمەش وەلامان داينەو ھاتە لامان و گوتى بۆلای ئىو ھاتووم مامۆستايان. وتمان بەخىرھاتى سەرچاو، پاشان داواى ئابوونەى كرد. كاك جەمال تاهىر گوتى: برا ئابوونەى چى؟ خۆ ئىمە ئەندامىن، ئنجا دتەوئ تووشمان كەى لای مىرى كە ئىمە ئابوونە دەدەين ناچار كاك عوسمان گوتى: بابە ناوى دەنئى چى بىنى و يارمەتى مان بدەنى، ئەو ھەبوو يەكى نىودىنارمان داپئىو و ويستمەن بۆ نىو ھە بگەرپاينەو مال، كە چى كاكى كادر گوتى: مامۆستايان زەھمەت نەبى لەگەل ئىو دىمەو، ئەم نىو ھە پۆيە لای ئىو نە دەخۆم. ھەرچەند كاك جەمال ھەوئىدا كە نەيەت بەو ھى گوتى ئىمە زگورتىن چىشت وشت نازانىن، تەنھا پەتاتەو ھىلكەمان ھەيە. وتى گرنگ نىيەو ھەز بەلای ئىو دەكەم.

بەلئى ھات لەگەلمان، دواى نان خواردن رۆژنامەيەكى (التاخى) پىئبوو لە جانناكەى دەرھىناو گوتى: فەرموو ئەم جەريدەيە بخوئىنەو. كاتئ كاك جەمال لىئ وەرگرت تىئ رووانى، دوايى چەند پەپەيەكى لىدەرھىناو داينە دەست من و گوتى: كاك عەلى تۆ چى لەم رۆژنامەيە دەگەيت، منىش بە پاستى سەيرم كرد زۆرئىنەى ئەو پەپەرانە ھەمووى باسى وەرزش و كەمكردنەو ھەو ئىعلانات بوو، بۆيە گوتەم ئەمە جەريدەى (ريازەو رەسمە). كاك عوسمان ھەسارى توورە بوو، گوتى ئەو ھە ئىو گائتە بە رۆژنامەكەمان ئەكەن. كاك جەمال زوو گوتى بابە گائتەى چى ھەقىقەت ئەو ھە كە زۆرئىنەى باسەكان (اعلانات و مناقصە) يە، دەورە تۆ سەيرى ئەم رۆژنامەيە بكە كەھى جەماعەتى (مام جەلال) جەريدەى (النور) كە لەورۆژدا دەر دەچوو، داينە دەست كاك عوسمان كە تەنھا (2) لاپەرە بوو، ئىئىر كاك عوسمان بە بۆلەبۆل رۆيشت و پاش ماو ھەك توومەز شكايەتى كردبوو لە لىژنەى ناوچەى قەزای پ.د.ك، بۆيە بانگكراين بۆ لىكۆلئىنەو ھەسەرگەئو، ھەرچەند كاك جەمال ھەوئىدا بۆ دەرنازبوون لەوشكايەتە، بەلام بى سوودبوو دواى ماو ھەك لە مشتومرى گەرم، لەپەر لەخۆشەختى ئىمە بروسكەيەك ھات دراينە دەست شەھىد كاك (سەلام دەلاك) كە لىپرسراوى لىژنەى ناوچە بوو، سەيرى ئەندامانى خۆيانى دەكرد ناچار گوتيان: مامۆستايان برۆن بەلام جارىكى تر ھەئوئىستان بابەم جۆرە نەبىت، ئىو لەژىر دەسەلاتى (پ.د.ك) دان.

بروسكەكە ئەو ھى تىابوو كە عوسمان ھەسارى، سەنگەرى گواستوتەو لەنزىك كەركوك بۆ ناو جەماعەتى (مام جەلال) ديارە ھۆكەشى كاريگەرى كاك جەمال تاهىر بوو كە چۆن وابوئرانە رۆژنامەى (نور) پىشاندا بوو.

شەھىد جەمال تاهىر بەم شىو ھە لەشەدەئە ماينەو، ھەتا سالى 1968، لەمانگى ئەيلولدا، ئەو ھەبوو بۆ پاراستنى ژيانى خۆى دواى ئەو ھى رووبەر ووى مەترسى بۆو شەوئىكيان لەدواى بانگى بەيان ھەستاو رۆيشت بەتەنگى حاجى تانا چوو ھەسەر جادەو خۆى رزگار كرد. بەيانى كاتى قوتابخانە ھات ويستمە خۆم بگۆرم و بچمە قوتابخانە، (2) پىشمەرگەى (پ.د.ك) ھاتن و ھەوائى كاك جەماليان پرسى گوتەم چۆتە قوتابخانە وامنىش دىم، گوتيان: قوتابخانەى چى ئەفەندى؟

گوتەم: كەواتە نازانم خوا عەلىمە لەگەل من نووست شەوبەيان ھەستا، وام زانى چۆتە نوئىزو لەوئىشەو ھە بۆ قوتابخانە.

ئەو ھەبوو بانگكرا چەند جارىك و چەند رۆژئىك لەھاتو وچۆى سەرگەئو شەدەئە دا بووم، دوايى گوشار خرايە سەرم كە نابى بىپرس بۆ ھىچ شوئىئىك برۆم، تا ھەوال گەيشتە داكەم كە فرىاي كورەكەتان بكەون. جارىكيان لەوسالەدا

بەرپىز(مام جەلال) دەعوەت دەپى لە سابونكەران لەمائى كاكە حەمەى فەرەج بۇ كفتە داىكىشم دەچى بۇ مائى كاكە حەمەو كاكە حەمە دەچىت بە پىرپەو، ها باجى فاتم ئەو خىرە؟
داىكىشم يەكسەر دەچىت بۇ ژوورى ميوانەكە و دەلى: كامەتان (مام جەلال) هەتپوەكەم لەشەدەلە تاوانبار كراو بەوەى پياوى مام جەلالە، واخەرىكە دەى كوژن مام جەلال دەلى: خوشكم من مام جەلالم بەخوا جاش نىم و هەتپوەكەشت جاش نىيەو بىدەرە دەست خوا، ئىنشائەللا رزگارى دەبىت.
بەلى پاش چەند رۇژىك هەوال هات كە كاك جەمال تاهىر گەيشتۆتە سلىمانىو بۆتە جەلالى و رزگارى بوو.
لەكۆتايىدا سەرى رپىز بۇ ئەو كەلەپياو دەدەنەوئىنم و لەخواى گەورە دەخوازم كە جىگەى بەهەشت بى و هاوپى و هاوبىرانىشى لەسەر ئەورپبازەى كاك جەمال بەردەوامىن، تا بە ئامانجى پىرۆزى سەركەوتنى يەكجارى شاد دەبىن.

عەلى مەجىد سالىح